

ChristenUnie

Magazine

Europa
SPECIAL

Anja Haga in Europa

“Ons unieke geluid is onmisbaar in Europa”

Interview

generaal **Mart de Kruif**

‘We moeten heel duidelijk zijn tegenover Poetin’

Mirjam Bikker
in gesprek met
Bart Walleet
over toenemend
antisemitisme

PLAK DE RAAMPPOSTER!

8
CHRISTENUNIE(K)
IN EUROPA

26 DON CEDER IN ISRAËL
EN DE PALESTIJNSE
GEBIEDEN

Samenvatting verkiezingsprogramma	12
Kandidaten Europa	14
Hart van de ChristenUnie	15
Column Trieneke Palm	18
Interview Mart de Kruif	20
Resultaten	22
Campagne	24
Levenslessen van Groen van Prinsterer	28
Agenda	29
FICDD ambassadeur	30

Colofon

Redactie
Jacqueline Vandermeer-van Hoven
Mees Hess
Ardjan de Boo
Janno Kamphorst (eindredacteur)

Met dank aan:
Anne-Paul Roukema | www.inhisimage.nl
Nienke van Denderen | www.nienkevandenderenfotografie.nl
Karin Prins | www.karinprins.nl
Jeroen Fidder | www.zegtekst.nl
Martien Hoekzema | www.veranderland.com
Erica Floor | www.inbeeldmetfloor.nl

Vormgeving
idd.nu

Drukwerk en verzending
De Drukwerkkanjer

Contact
Postbus 439, 3800 AK Amersfoort
Tel. 033 4226969
info@christenunie.nl
IBAN: NL55 RABO 0372 9300 18
www.christenunie.nl/contact
Bezoekadres:
Piet Mondriaanlaan 48,
3812 GV Amersfoort

CBB
ChristenUnie magazine verschijnt in
braille en audio bij het CBB
Tel. 0341 565 499

Advertenties
Theo Wijbenga – 0613862881 –
advies@theowijbenga.nl
Het volgende ChristenUnie magazine
verschijnt in december 2024.
De advertenties in dit magazine vertegen-
woordigen niet automatisch de politieke
standpunten van de ChristenUnie, maar
worden geplaatst om het maken van het
magazine te kunnen bekostigen.

Lidmaatschap
Het lidmaatschap valt samen met
het kalenderjaar. Opzeggen kan
alleen schriftelijk voor 1 december
bij de ledenadministratie:
ledenadministratie@christenunie.nl.
Alle mutaties worden door de leden-
administratie per e-mail of per post
aan u bevestigd.

Contributie-inning
Per jaar: wij schrijven rond
28 januari de contributie af.
Per kwartaal: wij schrijven rond
28 jan/apr/juli/okt af.
Per maand: wij schrijven elke
maand rond de 28e af.

Persoonsgegevens en privacy
De ChristenUnie gaat zorgvuldig om met
uw persoonsgegevens. Meer informatie
hierover in onze privacyverklaring op
www.christenunie.nl/privacyverklaring.
Vragen of bezwaar? Mail of bel met het
Partijbureau.

Giften
De ChristenUnie steunen met uw gift? IBAN: NL55 RABO 0372 9300 18
t.n.v. ChristenUnie te Amersfoort
Zowel uw contributie als uw gift aan de ChristenUnie is aftrekbaar als
gift bij uw aangifte Inkomstenbelasting.

ChristenUnie
+ Geef geloof een stem

Algemeen Nut
Beogende Instelling
ANBI

Beste ChristenUnie-vrienden,

“Jouw
vrijheid,
onze
missie”

‘Mensen hebben de vrijheid gekregen om vanuit hun diepste geloof en overtuigingen keuzes te maken in het leven. We zijn geroepen elkaar in deze vrijheid te laten delen. Dit zijn de eerste zinnen van de beginselverklaring van de ChristenUnie van het onderdeel ‘vrijheid’. Hoe ontzettend actueel zijn deze woorden op dit moment.

Op allerlei manieren staat deze vrijheid onder druk. We zien een afschuwwekkende oorlog in Oekraïne die al meer dan twee jaar voortduurt, met honderdduizenden onnodige slachtoffers tot gevolg. We denken aan de vrijheden van de Joodse gemeenschap in Nederland die eveneens in het gedrang lijken te komen, mede aangewakkerd door de strijd in Israël en Gaza. Op het moment van schrijven zijn daar, in Gaza, nog steeds ruim honderd gijzelaars gevangen en lijden er zoveel onschuldige mensen. Over het opkomende antisemitisme sprak ik met niemand minder dan historicus Bart Wallet, die alles weet over de geschiedenis van de Joodse gemeenschap. Dit interview leest u verderop in dit magazine.

Op 5 mei, Bevrijdingsdag, vierden we onze vrijheid. Onze democratie en de rechtsstaat zijn kwetsbaar en kostbaar. We zijn er allemaal bij om deze te koesteren en beschermen.

De uitdagingen waar we momenteel voor staan zijn grensoverstijgend; net als na de Tweede Wereldoorlog, toen landen de handen in elkaar sloegen om vrede en veiligheid en daarmee de vrijheid te garanderen. We hebben de Europese samenwerking ook vandaag nodig.

Tegelijk zijn er ook zorgen. Onze Europarlementariër en lijsttrekker Anja Haga vertelde me hoe de ruimte voor minderheden steeds meer onder druk staat. Dat zien we bijvoorbeeld wanneer landen hun nationale opvatting op willen leggen aan heel Europa. Denk aan de wens van Frankrijk om abortus als grondrecht vast te leggen in het EU-verdrag. Dit is geen grondrecht. Dit is geen bevoegdheid van de Europese Unie. Daarom ben ik blij dat Anja zich juist op deze plek ten volle wil inzetten voor de vrijheid om op te komen voor christelijke waarden. Ze vat het zelf als volgt samen: ‘Opkomen voor geloofsvrijheid, zorgen voor de schepping en samen werken aan een veilig Europa. Dit unieke christelijke geluid is onmisbaar in Europa.’

6 juni zijn de Europese Verkiezingen en er staat echt wat op het spel. Het is 5 voor 12 voor die échte vrijheid in Europa. Juist de wortels, de christelijke waarden zijn in deze tijd van essentieel belang. De vrijheid die we koesteren, willen we beschermen en ook delen.

Jouw vrijheid is onze missie.

Doe jij mee met deze missie? Ga stemmen op 6 juni, CU in EU!

Mirjam Bikker
Partijleider ChristenUnie

In gesprek met politicus Mirjam Bikker en historicus Bart Wallet

Antisemitisme: kijk je weg of sta je op?

Sinds 7 oktober neemt het antisemitisme schrikbarend toe, ook in Nederland. Joodse Nederlanders worden lastiggevallen en bedreigd. Ze voelen zich diep onveilig. Hoe is de situatie? En vooral: wat kunnen we zelf doen? In gesprek met politicus Mirjam Bikker en historicus Bart Wallet.

Tekst: Jeroen Fidler • Beeld: Anne Paul Roukema

“we moeten een grens trekken als Nederlandse inwoners worden aangevallen op hun band met Israël”

De begroeting tussen Mirjam en Bart is hartelijk. Ze kennen elkaar al heel wat jaren, sinds de studententijd. Mirjam ging de politiek in, Bart is hoogleraar Joodse Studies. Hij doceert vroegmoderne en moderne Joodse geschiedenis aan de Faculteit der Geesteswetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam. Bart verschijnt de laatste tijd veel in talkshows, om te praten over de situatie in Israël en Gaza en de gevolgen in Nederland. Mirjam voert vanuit haar positie het debat.

NOOIT WEGGEWEEST

Antisemitisme is nooit weggeweest uit onze samenleving”, benadrukt Bart. “Het is in de late oudheid ontstaan en altijd overgedragen in liedjes, kinderboeken en grapjes. Helaas leert de geschiedenis dat ook het christendom daaraan heeft bijgedragen, want de Joden hadden Jezus toch vermoord?” Vooral tijdens crises komt het antisemitisme naar boven, ook in de vorm van complottheorieën. “In coronatijd begonnen mensen een complot te

vermoeden van Joodse mensen die de macht willen overnemen in de politiek, het bankwezen en de media. Ook denken sommigen dat de Joden achter de Oekraïne-oorlog zitten. En het antisemitisme is nu dus alle hevigheid terug sinds 7 oktober, de dag van die vreselijke aanval van Hamas. Omdat de oorlog zo lang duurt, is de impact groot.”

Die impact is in de eerste plaats voelbaar voor de Joodse gemeenschap, vertelt Mirjam. “Mensen die zichtbaar Joods zijn, hebben te maken met scheldwoorden en bedreigingen. Ze krijgen een steen door hun ruit omdat er een menorah, een zevenarmige kandelaar, achter het raam staat. Of omdat er een mezoeza, een tekstkoker, op hun deurpost hangt. Allerlei vormen van agressie komen voor.”

HANGERTJE VERSTOPPEN

In gesprek met Joodse mensen horen ze schrijnende verhalen. Mirjam: “Ouders die tegen hun kinderen zeggen: ‘Vertel maar niet dat je Joods bent, verstopt je

Davidsterhangertje.’ Joden die worden aangesproken op de situatie in het Midden-Oosten. Of vrienden die juist stil blijven. Allemaal vormen van uitsluiting, die zijn toegenomen sinds 7 oktober. Ik sprak mensen die bij de opening van het Holocaust Museum waren, ook overlevenden van de Holocaust. Ze hoorden de woorden die de demonstranten riepen en slapen sindsdien slecht, bang dat het spook terug is. Ik sprak een rabbijn die me vertelde dat, als hij door de stad loopt, het meevalt als hij drie keer wordt uitgescholden. Dit mag niet normaal worden, hier mogen we niet aan wennen.”

Bart ging direct na 7 oktober in gesprek met zijn Joodse studenten. “Sommigen hadden familieleden die waren vermoord, anderen waren op een andere manier getroffen. Schokkende verhalen. Vrij snel daarna vertelden studenten wat ze zelf meemaken in Nederland. Dat ze zich geïsoleerd voelen in hun vriendengroepen. Een studente vertelde dat ze werd lastiggevallen toen ze met haar familie in een restaurant zat. De

man zei: ‘Wat jullie allemaal doen in Gaza’, gevolgd door een tirade. Velen hebben sinds 7 oktober het gevoel: in Israël zijn we niet veilig en uiteindelijk zijn we ook in Nederland niet veilig. De wereld is een onveilige plek voor ons.’ Dan gaat er iets helemaal mis in de samenleving.”

Mirjam schudt haar hoofd: “Voor mij is het helder: We kunnen niet op zo’n manier omgaan met de Joodse gemeenschap in Nederland. Het roept boosheid in me op maar óók de bereidheid op te staan. Wij moeten er samen voor zorgen dat Joodse Nederlanders zich veilig weten. Of je nu leraar in een klas bent, conducteur bij de NS, bedrijfsleider van een supermarkt of burgemeester.

VEILIG SAMENLEVEN

Het conflict in het Midden-Oosten verdeelt mensen in Nederland. Hoe voer je het gesprek verstandig? Bart: “We hebben het conflict in het Midden-Oosten én daarnaast hebben we de doorwerking in Nederland. ▶▶

“We moeten die oude, stereotype beelden de kop indrukken zodra ze opkomen”

Dat zijn twee thema's. Het is goed om het te hebben over het conflict. Over Hamas, de Israëlische politiek en Iran. Maar we moeten een grens trekken als Nederlandse inwoners worden aangevallen op hun band met Israël, de Palestijnse gebieden of Iran. En als Lenny Kuhr niet kan optreden, omdat sommigen het oneens zijn met haar politieke opvattingen. Dan gaat er iets helemaal fout in de samenleving. Als we dit toestaan, valt onze samenleving uiteen.”

Ook Mirjam ziet veel verdeeldheid. Wat is de visie van de ChristenUnie op de situatie in Israël en Gaza? “Allereerst veroordelen we het terroristische geweld vanuit Hamas. Wat er op 7 oktober is gebeurd, is onbeschrijfelijk en nog steeds zijn er zoveel mensen gegijzeld. Zij moeten vrijkomen en wel zo snel mogelijk. Het raakt het bestaansrecht van Israël ook dat er zo'n permanent gevaar is. Daarom begrijpen we dat Israël zich moet verweren en probeert de gijzelaars vrij te krijgen. Tegelijk laat het oorlogsgeweld ons niet onberoerd. Ook de staat Israël heeft het humanitaire oorlogsrecht te respecteren en

in al het geweld van de afgelopen weken stellen we daar ook vragen over. Niet voor niets is Don Ceder op reis geweest door Israël, waar hij alle betrokkenen sprak, ook Palestijnse christenen die in uitzonderlijk moeilijke omstandigheden leven. Of het nu gaat over de Westbank of Gaza, ook daar is verschil als we kijken naar het bestuur. Voor beide plekken geldt dat het Palestijnse volk ook daar in vrede en veiligheid moet leven. Ook dat zullen we voor zover dat kan vanuit Nederland proberen te bevorderen. De spiraal van geweld en de kwalijke rol van Iran dat baat heeft bij onrust en vijandschap in Israël hebben de weg naar vrede verder bemoeilijkt. Dus zetten we ons in de Tweede Kamer ook in voor strenge sancties voor Iran en de geldstromen die terrorisme aanwakkeren. Maar hoe je ook denkt over de situatie, in Nederland moeten we pal voor de Joodse gemeenschap staan. Joodse mensen worden beschimpt vanwege hun identiteit. Als Joodse Nederlander ben je geen verantwoording verschuldigd over hoe je naar de regering van Israël kijkt, kritisch

of juist niet. Je hoort bij Nederland, jou komt dezelfde veiligheid toe als elk ander. Alle minderheden moeten veilig kunnen leven in Nederland. En zeker de Joodse gemeenschap, als kleine minderheid, met de geschiedenis die ze heeft.”

BREDE POLITIEKE VERKLARING

Als het gaat om het bestrijden van antisemitisme, wordt al gauw gewezen naar de politiek. “Dat is ook goed, vindt Mirjam. “Vanuit de politiek is het belangrijk dat de ChristenUnie, samen met andere partijen, partner is van de Joodse gemeenschap in de strijd tegen antisemitisme. Daarom heb ik ook initiatief genomen voor een brede politieke verklaring om op te staan tegen Jodenhaat. Die is van links tot rechts ondertekend, op een enkele partij na. Hiermee geven we aan: antisemitisme is niet iets politieks, maar dit is wie wij willen zijn als land.”

Maar niet alleen de politiek is aan zet. Uiteindelijk heeft volgens Mirjam en Bart iedere inwoner van Nederland een verantwoordelijkheid. Mirjam: “Als je in de supermarkt ziet dat iemand wordt belaagd, wat doe je dan? Kijk je weg of stap je in? Als de falafel tent in jouw dorp dicht moet vanwege bedreigingen, dan moet je daar als dorp iets aan doen.” Mirjam wijst ook op de spreekkoren in voetbalstadions. “Te lang hebben we die genormaliseerd. Mijn zoontje las in Gouda op een muur: ‘Hamas, Hamas, alle Joden aan het gas’. Dat komt omdat de spreekkoren veel te weinig zijn aangepakt. We moeten die oude, stereotype beelden de kop indrukken zodra ze opkomen. Ook in het onderwijs moet er aandacht zijn voor antisemitisme en de Holocaust. Daarom hebben we met de VVD een initiatiefwet ingediend om dit te bevorderen.”

GOEDE INITIATIEVEN

Beiden zien goede initiatieven in Nederland en omliggende landen. Bart: “Kort na 7 oktober was er in Berlijn een aanslag op een synagoge. De eerstvolgende dienst stond er een kring van Berlijners om de synagoge te beschermen zodat de dienst kon doorgaan.

Het is belangrijk dat het gewone leven doorgaat. Dat is een opdracht voor ons allemaal. Vraag de Joodse gemeenschap in jouw stad of dorp: waar lopen jullie tegenaan? Waar kunnen jullie hulp bij gebruiken? Heel belangrijk.”

Mirjam sprak mensen van de ChristenUnie in Amersfoort. “Zij hoorden dat de kleine Joodse gemeenschap in Amersfoort onder druk staat. Daarom organiseerden ze een wandeling over de Joodse geschiedenis en het Joodse leven in de stad. Zelf heb ik zo'n wandeling onlangs in Gouda gedaan. Dat was ook voor mij confronterend én motiverend: ik moet opstaan tegen antisemitisme.”

HOLOCAUST MUSEUM

Bijna een kwart van de jongeren en volwassenen die zijn geboren na 1980 trekt de Holocaust in twijfel. Dit blijkt uit een onderzoek in opdracht van de internationale organisatie Claims Conference. Elke generatie moet het verhaal van de Holocaust weer leren, stelt Bart. “Ik hoop enorm dat het nieuwe Holocaust Museum deze plek inneemt. Dat alle jongeren hiernaartoe komen en zich realiseren dat dit gewoon in Nederland is gebeurd. Niet in zwartwitbeelden, maar in kleur op dagen dat de zon scheen en de vogels floten. Je ging gewoon naar de winkel, terwijl je Joodse burens werden afgevoerd. Dat kan ook in onze samenleving gebeuren.”

ChristenUnie(k) in Europa

Er is geen partij zoals de ChristenUnie in het Europees Parlement. De ChristenUnie is uniek! Anja Haga is lijsttrekker voor Europa en we vroegen haar wat de 10 punten zijn, waar de partij voor staat in Europa.

Tekst: Bart Bolhuis

1. Wij komen op voor geloofs-vrijheid binnen en buiten Europa

Christenvervolgung gaat ons aan het hart, en waar we maar kunnen spannen we ons in om dit wereldwijd tegen te gaan. Dit doen we door druk te zetten op landen waar geen geloofsvrijheid is, onder andere in handelsakkoorden. Ook binnen Europa moet gegarandeerd worden dat iedereen de vrijheid heeft om te geloven, waar dit onder druk staat spreken we ons uit.

2. Wij zijn voor Europese militaire samenwerking om onze veiligheid te garanderen en Rusland te verslaan in Oekraïne

Europa kent al decennialang vrede, met Europese samenwerking als cruciale

factor. Alleen door samen te trainen, kennis uit te wisselen en per land te specialiseren zijn we bestand tegen andere geopolitieke grootmachten. Over de inzet van troepen blijven lidstaten zelf beslissen. Oekraïne verdient onze blijvende steun tegen Rusland.

3. Wij zorgen voor de schepping en laten de vervuiler betalen

God heeft ons de verantwoordelijkheid gegeven om goed te zorgen voor de schepping. De manier waarop de mensheid nu de aarde uitput en de natuur vervuult staat daar haaks op. We moeten leren genieten van genoeg, stoppen met verspilling, plasticgebruik tegengaan en grootverbruikers begeleiden naar klimaatneutraliteit.

4. Wij bestrijden antisemitisme

Antisemitisme steekt overal weer de kop op en dit is een zorgelijke zaak. Jodenhaat is nooit goed te praten. Toen niet, nu niet, nooit niet. We zetten ons in voor de veiligheid van Joodse mensen en bidden om vrede voor Jeruzalem.

5. Wij bevorderen een eerlijke en stabiele Europese interne markt voor ondernemers

Europese economische samenwerking biedt talloze mogelijkheden voor ondernemers. De interne markt kan alleen goed blijven functioneren als er sprake is van een rechtvaardige economie voor mens en omgeving, met heldere en betrouwbare regels en afschaffing van onnodige regels.

Anja Haga, lijsttrekker Europa voor de ChristenUnie:

“Wij mensen hebben de vrijheid gekregen om vanuit hun diepste geloof en overtuigingen keuzes te maken in het leven.”

Bedrijven van buiten de EU die hier zaken willen doen moeten aan dezelfde eisen voldoen zodat er sprake is van een gelijk speelveld.

6. Wij bewaken jouw privacy en beschermen kinderen tegen Big Tech

In onze huidige data-maatschappij zijn persoonsgegevens goud waard. Wij zijn kritisch op onnodige dataverwerking van Europese overheden en Big Tech. Er moet geen Europese Digitale Identiteit komen. Ook moet mensen niet opgedrongen worden om deel te nemen aan de European Health Data Space. Onze kinderen beschermen we tegen de macht van social media.

7. Wij koesteren de rechtsstaat en zijn fel op extreme antirechtsstatelijke partijen

De rechtsstaat is kostbaar en kwetsbaar. God schiep alle mensen met gelijke waarde en die waarde moet niet betwist worden. Ieder mens verdient gelijke behandeling. Discriminatie en racisme horen niet thuis in een rechtvaardige samenleving. We zijn streng op landen waar dit gegeven onder druk staat en stellen sancties waar nodig.

8. Wij verzetten ons tegen progressief-liberale dwang vanuit de Europese Unie

Abortus moet geen fundamenteel recht worden in de verdragen van de EU. Dat landen dit wel met een minieme meerderheid willen afdwingen, is een bedreiging voor de samenwerking en vooral een bedreiging voor geloofsvrijheid. Medische ethiek hoort thuis in de nationale politiek en dat moet zo blijven. Ook maken we ons zorgen over zoveel Europarlementariërs die het liefst de vrijheid van onderwijs willen afschaffen.

9. Wij vinden dat we migratie op Europees niveau solidair moeten regelen

Er moet gestuurd gaan worden op arbeidsmigratie. Alleen onder goede arbeidsvoorwaarden, in duurzame sectoren en met voldoende huisvesting moet dit mogelijk zijn. Mensen die vluchten voor oorlog of vervolging vangen we menswaardig op. Deze inspanning moeten we zo eerlijk mogelijk verdelen over de Europese lidstaten. Mensen die geen recht hebben op asiel geven we zo snel mogelijk duidelijkheid, en laten we niet wachten in ellenlange processen.

10. Wij stoppen moderne slavernij en mensenhandel

Uitbuiting is mensonterend. Mensen die uit de prostitutie willen stappen moeten zoveel mogelijk hulp krijgen. Mensenhandel moet keihard worden bestreden. Ook buiten Europa moeten we scherp zijn op uitbuiting als kinderarbeid en slechte werkomstandigheden. Daarom zetten we ons in voor Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.

Anja Haga: 'Deze combinatie van standpunten maakt de ChristenUnie uniek in Europa. Er is geen partij zoals wij. Wij zetten ons in voor geloofsvrijheid, een veilig Europa en goed rentmeesterschap. Vrijheid is niet vanzelfsprekend en geeft ons verantwoordelijkheid. Wij mensen hebben de vrijheid gekregen om vanuit hun diepste geloof en overtuigingen keuzes te maken in het leven. Wij geloven in die échte vrijheid en voeren een stevige christelijke politiek. Jouw vrijheid is onze missie!'

De ChristenUnie is in Europa onderdeel van de Europese Politieke Partij ECPM. Samen staan we voor christelijke waarden in Europa.

Armoede bestrijden begint in de baarmoeder

Je eerste 1.000 levensdagen zijn voor een groot deel bepalend voor je gezondheid en welzijn als volwassene, zo blijkt uit onderzoek.* Daarom begint armoede bestrijden al in de baarmoeder.

Er zijn drie fundamentele voorwaarden voor een goede start van je ontwikkeling: zorgzame ouders of verzorgers, een veilige leefomgeving en gezonde voeding voor moeder en kind. In Nederland heeft 16 procent van de kinderen een valse start bij de geboorte. In economisch zwakkere landen ligt dit percentage een stuk hoger.

Enorme stress

Een zwangere vrouw, die leeft in extreme armoede, ervaart vaak veel stress. Het ontbreekt haar aan financiële middelen om voor haar kind te zorgen. Partners zijn niet altijd in beeld. Ze kampt regelmatig met geweld, minimale hygiëne en slechte woonvoorzieningen. Ondervoeding tijdens de zwangerschap en in de periode

van borstvoeding is meer regel dan uitzondering.

Blijvende effecten

Juist in de eerste 1.000 levensdagen van een kind groeit het brein heel snel en daarvoor zijn voldoende voedingsstoffen nodig. Onderontwikkeling van het brein maakt de baby kwetsbaar nu en in de toekomst. De kans op minder goede schoolprestaties neemt toe. Minder opleiding betekent minder inkomen als volwassene. Dat in combinatie met hogere gezondheidskosten door een kwetsbare gezondheid maakt het bijna onmogelijk om uit armoede te komen.

Kans op een goede start

In het Moeder- en babyprogramma van Compassion ontvangt een moeder en haar (ongeboren) baby essentiële ondersteuning in die cruciale eerste 1.000 dagen. Zo krijgt een kind een kans op een gezonde ontwikkeling.

**Bronnen: TNO, CBS, Nederlands Jeugdinstituut.*

Het Moeder- en babyprogramma bestaat uit:

- Medische zorg voor de moeder
- Medische zorg voor de baby/het kind (inenting, controles)
- Gezonde voeding voor moeder en kind
- Babyuitzet
- Training opvoeding*
- Training inkomen genereren*
- Training alfabetisering*
- Een-op-een coaching
- Psychosociale counseling
- Discipelschapstraining*
- Supportgroep moeders

**Dit is ook voor vaders*

Omarm een moeder en baby in Uganda

Samen in actie voor moeders en baby's in Uganda

Samen met Groot Nieuws Radio, kerken, relaties en individuele sponsors zetten we ons in om minimaal 250 moeders en hun (ongeboren) baby's onder te brengen in een Moeder- en babyprogramma. Daarbij is ledere euro hard nodig! **Help je mee?**

compassion.nl/moeders

Ondervoeding tijdens de eerste 1.000 levensdagen veroorzaakt **permanente fysieke en mentale schade**

onderontwikkeling van de hersenen

groei-achterstand

meer vatbaar voor ziekte

samenvatting verkiezingsprogramma

Geloofwaardig Europa

Jouw Vrijheid, Onze Missie

De wind in je haren voelen. De lach van een kind dat van de duinen afroft. Een ijsje eten op een zonnige dag. Een boek lezen zonder op de tijd te letten. En ook: je veilig voelen zonder zorgen. Vrij zijn om te geloven en vrij om een toekomst te bouwen die blijft. Dat is vrijheid en nog zoveel meer. Vrijheid die we vinden in Nederland en in Europa.

Tekst: Martien Hoekzema • Beeld: Erica Floor

De samenwerking in Europa is 70 jaar geleden ontstaan vanuit de puinhopen van twee wereldoorlogen. 'Dat nooit meer'. Dus werd de voorloper van de Europese Unie gestart vanuit de wens voor vrede, recht en vrijheid. De basis bestond uit christelijke normen en waarden zoals menselijke waardigheid en een sociaal en rechtvaardig beleid. Wat we zien, zowel in Europa als in Nederland, is dat deze in de loop van de jaren plaatsgemaakt hebben voor individualisme, maakbaarheid en het recht van de sterkste. Daarmee staat onze vrijheid onder druk.

Godsdienstvrijheid is niet meer vanzelfsprekend; aan de grenzen van Europa is er oorlog en onvrede; de macht van Big Tech beperkt onze vrijheid online; mensenhandel; ingewikkeld of ontbrekend asielbeleid en onduidelijkheid rondom arbeidsmigratie zorgt voor onvrijheid voor veel mensen.

Er zijn veel uitdagingen en zorgen, maar als ChristenUnie zien we mogelijkheden voor een veilig, rechtvaardig, duurzaam en vrij Europa, waarin christelijke waarden voorop staan. Op 6 juni gaan we naar de stembus, dit jaar voor het eerst als zelfstandige partij.

Voor een vrij Europa, want jouw vrijheid is onze missie.

1. Een Veilig Europa

De aanhoudende oorlog in Oekraïne bedreigt de grenzen van en daarmee de veiligheid in Europa. Daarom pleiten we voor blijvende steun en voldoende geld naar defensie om, in samenwerking met andere landen, de veiligheid van Europa te garanderen. Maar ook online willen we een veilige omgeving hebben. Voor onszelf en voor onze kinderen. Daarom moet de invloed van Big Tech beperkt worden, met maatregelen om verslavend gedrag te verminderen.

Tegelijk moeten we een duidelijk beleid hebben over welke landen toegelaten kunnen worden tot de Europese Unie en welke niet. Belangrijk is dat landen democratisch zijn en de rechtsstaat respecteren. Dit betekent dat ze zich inzetten voor vrije en democratische verkiezingen en tegen corruptie. Ze moeten zich houden aan het Europees Recht en zich inzetten voor grondrechten zoals godsdienstvrijheid. Een land als Turkije past daar wat ons betreft niet tussen.

Veilig zijn is ruimte krijgen om te geloven wat je gelooft. Anja Haga (lijsttrekker voor de Europese Verkiezingen) verwoordt het zo: "Christelijke uitgangspunten in Europa staan onder druk. Ik sta voor de vrijheid van mensen om te geloven wat ze willen en hoe ze dit vorm willen geven. Het christelijk geluid is daarom van essentieel belang in het Europees Parlement."

Anja Haga, Mirjam Bikker en Andries Bouwman bij de overhandiging van het verkiezingsprogramma

2. Een Duurzaam Europa

We vinden onze vrijheid door te streven naar een duurzame economie van genoeg en circulariteit. Dit doen we vanuit onze opdracht om goed voor de aarde te zorgen, iets dat ons verbindt met mensen wereldwijd: met ons handelen hebben we namelijk wereldwijd impact. Doordat deze vraagstukken vaak grensoverschrijdend zijn, moeten ze ook op Europees niveau aangepakt worden.

Als het gaat over de overgang naar duurzame energie, zetten we in op het zelf opwekken van energie, zo worden we minder afhankelijk van andere landen en wordt energie goedkoper.

Maar we vinden ook dat er een verbod op plastic verpakkingen moet komen. En hoe minder grondstoffen we nodig hebben, hoe minder afhankelijk we van landen als China worden voor productie en grondstoffen. Daarom (her)waarderen we wat we al hebben: zo zijn we bijvoorbeeld voorstander van het recht op reparatie zodat hergebruik gestimuleerd wordt. En zijn we trots op onze Europese boeren, tuinders en vissers en de producten die zij leveren. We vinden wel dat landbouw en visserij op een andere manier moet. We willen groene prestaties belonen, ons meer focussen op plantaardig voedsel en ervoor blijven zorgen dat families een fatsoenlijk inkomen uit het boerenbedrijf halen.

We reizen veel in Europa en dat willen we zo duurzaam mogelijk doen. Met meer en goedkopere treinen, het stimuleren van alternatieven voor (korte) vluchten en een goede overgang naar emissievrij rijden in 2035.

3. Een Rechtvaardig Europa

Voor ons is ieder leven waardevol, daarom staan we op voor menswaardig leven, of het

nog ongeboren is, beperkt of ouder. Ieder mens is waardevol en moet met respect behandeld worden. Vrijheid betekent dat er geen ruimte is voor moderne slavernij en mensenhandel. Landen die dit mogelijk maken moeten worden gestraft.

Europa heeft een helder asielbeleid nodig om vluchtelingen die daar recht op hebben te helpen een nieuwe toekomst op te bouwen, maar ook een snel besluit te nemen voor mensen zonder recht op verblijf in Europa. Een snelle screening en een eerlijke verdeling over Europa zorgt voor duidelijkheid.

Daarnaast moeten er heldere regels komen voor arbeidsmigratie: we pleiten dus voor een Europees pact voor arbeidsmigratie met afspraken over aantallen en duur van de werkperiode. We vinden het daarbij belangrijk om samen te werken met de landen van herkomst, zodat arbeidsmigratie geen negatieve gevolgen heeft.

Kiezen voor vrijheid

Partijleider Mirjam Bikker: *"Juist nu wil de ChristenUnie voluit kiezen voor vrijheid, voor ruimte om te geloven, voor een veilig en duurzaam Europa. Als ChristenUnie hebben we de unieke positie om voluit op te komen voor vrijheid, vanuit ons geloof. De vrijheden die we in Nederland kunnen genieten als christelijke minderheid zijn een groot goed, maar staan onder druk. Met dit programma laten we zien hoe christelijke politiek staat voor diepe waarden en zo het verschil maakt."*

Lees het complete partijprogramma voor Europa op christenunie.nl/europa

De ChristenUnie is in Europees verband lid van de ECPM. Een Europese politieke partij of netwerk met ruim 20 nationale partijen uit 17 (van de 27) EU-landen. De nationale partijen zijn lid van de ECPM, omdat ze Europese politiek willen bedrijven met een christelijke visie op de mens en samenleving.

www.ecpm.info/campaign

kandidaten Europa

1. Anja Haga - Lijsttrekker

Dronten

"Opkomen voor geloofsvrijheid, zorg voor de schepping en samen werken aan een veilig Europa. Dat is waarvoor ik mij dagelijks inzet in het Europees Parlement. Dit unieke christelijke geluid is onmisbaar in Europa en kan met jouw steun ook de volgende termijn blijven klinken."

2. Anne Strijker

Amersfoort

3. Alette van Kralingen-Paul

Moerkapelle

4. Johanna Koffeman-Kramer

Urk

5. Wouter Jan de Graaf

Tilburg

6. Ineke Schaddelee-van Bodegraven

Gouda

7. Christian van der Krift

Eindhoven

8. Anelle van der Wel

Rotterdam

9. Erwin de Pagter

Utrecht

10. Klariska ten Napel

Zwolle

11. Martine Würsten

Zwolle

12. Judith Koop

Enschede

13. Bert van der Woerd

Delft

14. Simone Kennedy-Doornbos

Amersfoort

15. Eppo Bruins

Ermelo

16. Johanna van der Meer

Kamerik

17. Paul Blokhuis

Apeldoorn

18. Stieneke van der Graaf

Groningen

19. Joël Voordewind

Amsterdam

Hart van de ChristenUnie 'Lidmaatschap maakt mijn stem zichtbaar'

Tekst: Karin Prins

Tabitha Buitelaar is projectmedewerker Beleid en Account op de afdeling Maatschappelijke Ondersteuning van gemeente Haarlem. Met man, zoon (5) en dochter (3) woont ze in Aalsmeer.

Jarenlang was ik maatschappelijk werker bij het Leger des Heils. In het voorjaar van 2023 volgde ik een loopbaantraject om mij te oriënteren op ander werk. Daar kwam uit dat een functie op bestuurlijk- of beleidsniveau bij mij zou passen. "Jij bent zeker politiek actief?" vroeg de coach. Nee, dat was ik niet, terwijl alles uit de analyse daar op wees. Het was voor mij de aanleiding om lid te worden van ChristenUnie. Met mijn lidmaatschap geef ik niet alleen draagvlak aan het christelijke geluid in Den Haag. Voor politici, op wie veel afkomt, voelt het als een steun in de rug.

In september ben ik naar het partijcongres geweest in Zwolle. Daar sprak Europarlementariër Anja Haga. Het viel mij op hoe toegankelijk ze is, ze riep op om haar te mailen als je een belangrijk thema hebt voor de Europese agenda. De mondiale verschuivingen zijn spannend. Ik hoop op eenheid in Europa, ondanks alle verschillen. Onze vrijheid en veiligheid zijn niet vanzelfsprekend, we moeten ervoor vechten. Daarom is het ook zo belangrijk om te stemmen bij de Europese verkiezingen op 6 juni.

Ik weet dat er binnen de ChristenUnie veel wordt gebeden, God wordt betrokken bij alle facetten van het werk. Dit is zo belangrijk. Ik zou de politici binnen de partij willen zeggen: laat je niet ontmoedigen en ga zo door!

Met wie deel jij je hart voor de ChristenUnie?

Ons hart voor de ChristenUnie, voor mensen in nood, tegen onrecht en voor het goede doen én zoeken in onze samenleving. Christelijk-sociale politiek kan niet bestaan zonder dat we als leden actief zijn en actief blijven. Deel je hart en maak een ander lid. Hoe je dit kan doen? Deel jouw passie via bijvoorbeeld Whatsapp, e-mail of social media en verwijst naar de lid worden pagina: christenunie.nl/welkom. Samen vormen we de ChristenUnie.

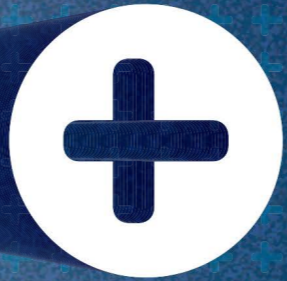
Waarom lid worden?

- Je helpt mee het christelijke geluid te laten horen in de politiek;
- Je ontvangt het ChristenUnie-magazine;
- Iedere maand per mail een update van Mirjam Bikker over actuele onderwerpen;
- En... een leuk welkomscadeau naar keuze!

DEEL JE HART

JOUW VRILHEID ONZIE MISSIE

STEM 6 JUNI

christenUnie

Deel de vrijheid

DING FLOF BIPS. Weet u het nog? Het ezelsbruggetje voor de euro in 2002. Ik ben van de DING FLOF BIPS-generatie zou je kunnen zeggen. Mijn eerste "salaris" als oppas kreeg ik uitbetaald in euro's. De euro staat symbool voor de Europese Unie als transactioneel handelsproject, voor gemak voor veel consumenten en bedrijven. Het staat symbool voor een oppervlakkige vrijheid die ons weinig kost, maar vooral veel oplevert. Is vrijheid een vanzelfsprekendheid geworden?

Voor de ChristenUnie heeft vrijheid een diepere betekenis. Vrijheid gaat niet zozeer over de ruimte die we voor onszelf creëren. Leven in vrijheid komt met verantwoordelijkheid. Zoals onze beginselverklaring dat zo mooi zegt: deel de vrijheid. Geïnspireerd door Dietrich Bonhoeffer, schreef René van Loenen het "lied van de vrijheid":

*Als godsgeschenk ons in de hand gelegd
is vrijheid: kostbaar zaaigoed, maar geen recht.
Bewaard, gekoesterd en weer doorgegeven
zo vindt het zaad de ruimte van het leven.*

Bij de grondleggers van de naoorlogse Europese samenwerking en integratie was er een diepgevoeld besef dat vrede en vrijheid niet vanzelfsprekend zijn. Inmiddels is dat behoorlijk weggezakt.

Voor mij kreeg het belang de vrijheid te delen een diepere betekenis bij de bezoeken die ik in 2021 met Defensie bracht aan de Baltische Staten en Oekraïne. Het trof mij hoezeer de Sovjet-bezetting in iedere familie nog een levende herinnering is. Tragisch genoeg is voor Oekraïners bezetting weer een dagelijkse realiteit.

De christelijk-sociale politiek voor een geloofwaardig Europa wil pal staan voor de vrijheid van burgers, gemeenschappen en samenlevingen om hun verantwoordelijkheid te nemen. Ze zet zich onverschrokken in op het turbulente wereldtoneel voor een internationale rechtsorde waar niet het recht van de sterkste, maar de sterkte van het recht de boventoon voert.

Kortom, er staat iets op het spel op 6 juni. Onze vrijheid, jouw missie!

Trineke Palm

Directeur Groen van Prinstereerstichting,
Wetenschappelijk Instituut ChristenUnie

Een sterk gezin is waardevol

Wat maakt jouw gezin sterk?

Als gezin sta je, samen, midden in de wereld. Hoe gaan jullie om met de uitdagingen die je tegenkomt? Hoe sta je in een samenleving waarin het gezin niet meer zo belangrijk lijkt? En wat als het thuis even niet zo makkelijk gaat?

Met het online programma Sterke gezinnen inspireren we jullie om samen sterker te worden

Jullie ontdekken:

- waarom je gezin zo belangrijk is
- wat de rol van hechting is in je gezin
- hoe je een gezonde balans krijgt tussen gezin en werk
- hoe je op een goede manier kunt ruziemaken
- hoe goede herinneringen je gezin sterker maken

Willen jullie je gezin versterken? Meld je dan aan!

Je krijgt vanaf 13 mei, 5 dagen lang iedere dag 1 mail. Met daarin een boeiende podcastserie, een lectio divina en leuke challenges voor het hele gezin. Doe gerust mee, het kost je niets.

Aanmelden kan via:
dechristelijkezorgverzekeraar.nl/sterkegezinnen

“We moeten onze samenleving bouwen op *vertrouwen*”

Mart de Kruif

Tijdens het 50e partijcongres van de ChristenUnie werd gastspreker Luitenant-Generaal B.D. Mart de Kruif geïnterviewd over zijn perspectief rondom vrijheid en veiligheid en wat dit betekent voor onze samenleving. Lees hieronder de uitwerking van dit inspirerende gesprek.

Tekst: Mees Hess • Beeld: Anne Paul Roukema

Kunt u uzelf eens voorstellen?

‘Ik ben Mart de Kruif, voormalig militair met de rang van Luitenant-Generaal in de Koninklijke Landmacht. Tijdens mijn loopbaan heb ik als generaal-majoor de leiding gehad over de International Security Assistance Force (ISAF) in Zuid-Afghanistan. Tegenwoordig ben ik actief als spreker in het theater en op tv. En samen met oud-generaal Peter van Uhm host ik de podcast 'Veldheren'.

Wanneer je je verdiept in Rusland, zie je dat de dreigementen richting andere landen flink zijn. Er wordt openlijk gefantaseerd over Letland en Roemenië als potentiële doelwitten voor aanvallen. Hoe reëel is die dreiging?

‘De dreiging is zeker aanwezig. Ik zal je uitleggen wat er gebeurt wanneer je de Baltische staten bezoekt. Als je daar landt, krijg je een opmerking en een vraag. De opmerking luidt: "Jullie zijn knettergek", terwijl ze naar het oosten wijzen. Ze hebben immers ervaren wat de Russen doen. Dan volgt de vraag: "Zullen jullie voor ons een Derde Wereldoorlog beginnen als wij, als kleine Baltische staat, worden aangevallen en artikel 5 wordt geactiveerd?" Deze landen twijfelen hierover. De veiligheid van de Baltische staten wordt in de komende periode een nog groter vraagteken, vooral als de Verenigde Staten hun visie op de NAVO veranderen, zoals mogelijk het geval is. Dit betekent dat Europa snel zijn eigen toekomst in handen moet nemen’

Als u in Letland die vraag zou krijgen: "Zal de NAVO ingrijpen als wij worden aangevallen?" Wat zou uw antwoord dan zijn?

‘Het eerlijke antwoord is dat ik dat niet weet. De NAVO zou zeker kunnen ingrijpen, maar alleen met steun van de VS. We moeten niet vergeten dat 90% van de strategische middelen van de NAVO, waaronder satellieten en inlichtingen, Amerikaans zijn en niet Europees. Europa kan wel interveniëren, maar niet alleen winnen.’

Eerder zei u in een interview: "Je kunt niet eindeloos klappen blijven ontwijken." Dit met betrekking tot Rusland. "Je moet ook kunnen terugslaan." Wat zouden wij als Nederland moeten doen, en hoe ziet dat eruit?

‘Poetin gedraagt zich als een bokser. Er zijn mensen die denken dat je met hem een rationeel gesprek kunt voeren en op basis van gedeelde normen en waarden tot een vredesakkoord kunt komen. Maar zo denkt Poetin niet. Als je daar staat met je handen op je rug en één oog dicht, zal hij zijn militaire macht gebruiken om zijn doelen te bereiken. We moeten heel duidelijk zijn tegenover Poetin en hem laten zien dat de prijs voor zijn daden zo hoog is dat hij er uiteindelijk mee zal stoppen. We moeten harde regels stellen en deze naleven. In Nederland zijn we al twee jaar bezig met het produceren van munitie, maar er gebeurt niets. Dan ben je te laat. We moeten nu beginnen om ervoor te zorgen dat de wereld over 5 jaar nog steeds veilig is.’

Wat kunnen wij als samenleving doen om beter voorbereid te zijn op mogelijke dreigingen? Is dit een maatschappelijke of misschien een politieke taak?

‘Ik zal hierover drie dingen zeggen. Ten eerste moet er structureel meer geld naar defensie. Stoppen met bezuinigen kan van de ene op de andere dag, maar opbouwen duurt 10 jaar. Continuïteit is essentieel. Ten tweede moeten we kijken of er vernieuwingen nodig zijn in de structuur van defensie zelf, zodat we veel sneller kunnen handelen. Tot slot ben ik een groot voorstander van een uitbreiding van de persoonlijke capaciteit van de krijgsmacht, maar dan wel met professionele militairen, omdat het een vak is. Ik ben geen voorstander van een dienstplicht voor militairen, maar wel van een maatschappelijke dienstplicht. Dit kan ook helpen om de huidige polarisatie te doorbreken. Tijdens een dienstplicht gaat het niet over waar je vandaan komt, maar om wat jij als uniek persoon toevoegt aan de groep. Dit kan leiden tot meer begrip tussen mensen.’

“We moeten harde regels stellen en deze naleven”

U zei in een interview voor het Nederlands Dagblad dat u leeft volgens het motto: "Elke generatie heeft de plicht om de wereld beter door te geven dan ze hem hebben aangetroffen." Kunt u dat toelichten?

‘Ik heb veel vertrouwen in de mensheid. Tijdens de Invictus Games heb ik gezien hoe sterk een mens kan zijn. Als ik met de jongere generatie praat tijdens mijn theatertour, merk ik hun passie. We moeten onze samenleving bouwen op vertrouwen in de mens in plaats van controle. Ik denk dat we dan een heel andere samenleving zouden kunnen hebben. Dit begint bij de vorming van onze jeugd, met vakken die vormend zijn, goede begeleiding en investeringen in onderwijs. De potentie is er, de wil is er. Het is aan ons om hen te helpen de wereld veilig door te geven.’

Resultaten in *Beeld*

Op heel veel plekken in ons land gaat het werk van de ChristenUnie door. Van Hardenberg tot Katwijk. Ook in de Tweede Kamer zitten onze Kamerleden niet stil. Een greep uit ons werk van de afgelopen periode.

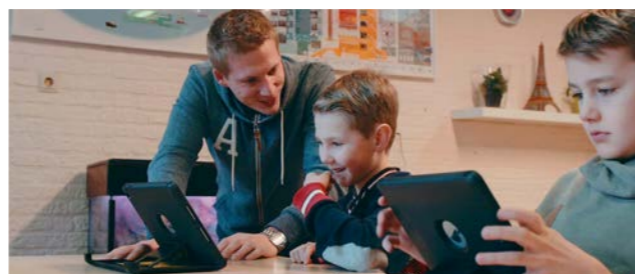
Verklaring tegen Jodenhaat

Met afschuw ziet de ChristenUnie dat Jodenhaat terugkeert op plekken waar iedereen vrij en veilig moet kunnen samenkomen. Jodenhaat blijkt niet alleen iets van lang geleden, maar laait weer op. Dit is niet demonstreren, dit is intimideren. Dat moet stoppen. En wel nu. Daarom heeft bijna de hele Tweede Kamer de verklaring tegen Jodenhaat ondertekend.

Steun Oekraïne

Nederland blijft Oekraïne steunen, door een overeenkomst van tien jaar. Deze steun zal op het gebied veiligheid en defensie, maar ook op wederopbouw en gerechtigheid zijn. Door Oekraïne te steunen wordt onder andere ingezet op de veiligheid in de rest van Europa, waaronder ook in Nederland. Ook wil Nederland samen met Oekraïne Rusland onder druk blijven zetten.

Meer meesters voor de klas

Het percentage meesters op de basisschool ligt momenteel schrikbarend laag (13%) en blijft dalen. Tweede Kamerlid Don Ceder kwam daarom met een motie om in te grijpen op deze trend. Er moeten over tien jaar meer meesters voor de klas staan. De minister voor Primair en Voortgezet onderwijs moet nu een streefgetal vaststellen en samen met het onderwijsveld een plan opstellen om over circa tien jaar daadwerkelijk meer meesters voor de klas te hebben.

Gaskraan Groningen dicht

De belofte aan Groningen wordt definitief ingelost: de gaskraan gaat dicht. Dankzij de ChristenUnie al in het voorjaar van 2024, in plaats van per oktober. Dat is een belangrijke stap in het herstellen van de ereschuld aan Groningen.

Veilig fietsen naar school

Dagelijks stappen veel scholieren op de fiets naar school. Helaas voert nog 82 kilometer aan drukke schoolroutes over 80 kilometerwegen zonder vrij liggend fietspad! En nog eens 1.100 kilometer aan drukke schoolroutes gaat over 50-kilometerwegen zonder vrij liggend fietspad. Dat vormt een groot gevaar voor de verkeersveiligheid van de scholieren en andere fietsers.

De ChristenUnie verzocht de regering om zich samen met provincies en gemeenten in te spannen om het aantal drukke schoolroutes zonder vrij liggend fietspad op 80 kilometer- en 50 kilometerwegen terug te dringen, en de Kamer daarover te informeren.

Incassostelsel

Een motie is aangenomen dat het kabinet de opdracht geeft om een nieuw stelsel voor het incassostelsel te gaan ontwerpen. Het huidige systeem kent perverse prikkels waardoor kosten snel oplopen. Zo kan het gebeuren dat iemand die oorspronkelijk slechts een schuld had van enkele tientallen euro's, die schulden snel ziet oplopen tot vele duizenden euro's. Een nieuw incassostelsel moet zorgen voor veel minder rechtszaken, minder olopende kosten en een beter resultaat voor zowel schuldenaar als schuldeiser. Bovendien moeten deurwaarders een andere sociale rol krijgen en sneller een persoonlijke oplossing kunnen creëren voor mensen die hun schulden niet kunnen afbetalen.

Long-covid poliklinieken

Een jaar geleden pleitte toenmalig Tweede Kamerlid Nico Drost al voor speciale poliklinieken voor long-covid patiënten. Die komen er nu eindelijk! Long-covid patiënten verdwalen nu te vaak in een medische mallemol. Er moet een plek komen waar ze erkenning vinden, gespecialiseerde hulp en waar ook steeds meer kennis wordt verzameld.

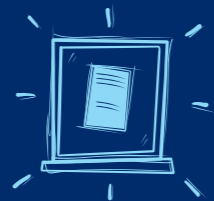
Buy now pay later

Buy now pay later apps moeten verplicht worden om een leeftijdsverificatie toe te voegen aan het bestelproces. Hierdoor zullen minderjarigen geen betalingsverplichtingen aangaan die ze later niet kunnen betalen. Ook moet hierin beter worden gehandhaafd. Daarnaast verzoekt de motie dat onderzocht wordt hoe de leeftijdsverificatie toch vaak omzeilt wordt.

Wat kun jij doen in de Campagne?

De Europese Verkiezingen zijn op 6 juni in Nederland. Nu de ChristenUnie als zelfstandige lijst verder gaat, maakt iedere stem het verschil! Hoe kunt u meehelpen? We geven een aantal tips.

1. Plak de raamposter: jouw vrijheid, onze missie!

Haal de poster uit ons magazine op de middelste pagina's en laat jouw buurt weten waar de ChristenUnie voor staat. Iedere stem is er een. Doe mee en laat je stem horen tijdens de Europese verkiezingen!

Volg ons op social media!
#CUinEU

2. Bid mee voor Europa

De ChristenUnie wil een beweging zijn van christenen die vanuit geloof een positieve impact willen hebben op de politiek. We zoeken 10.080 bidders die 1 minuut willen bidden. Zo bidden we een week lang voor Europa (=10.080 minuten). Doe jij mee? Schrijf je in voor jouw minuut op bidmeevooreuropa.nl

3. Flyer je straat

Het is bewezen dat flyeren werkt! Je kunt heel praktisch helpen door jouw straat (of meerdere straten) te flyeren. Het is belangrijk dat je dit laat weten bij jouw lokale afdeling. Dit kun je doen door hen te mailen.

De adressen zijn te vinden via christenunie.nl/flyermee

4. Volg ons whatsapp-kanaal!

Tijdens de komende maanden richting de Europese Verkiezingen houden we je graag op de hoogte van leuke nieuwtjes en updates. Volg hiervoor ons campagnekanaal via whatsapp. Deze is openbaar en uw persoonlijke gegevens zijn afgeschermd van andere leden. Scan de QR-code om naar het kanaal te gaan.

(Vergeet niet bovenin op volgen te klikken)

GRATIS LESPAKKET

DUIK IN HET WATER!

DOE MEE!
en ga met je klas op zoek naar schoon water.

Nog altijd hebben 884 miljoen mensen geen toegang tot schoon (drink)water. Dat moet anders. En het kán. Met ons lespakket ontdekken jouw leerlingen hoe we samen het verschil kunnen maken.

In een interactief lesprogramma reis je van Nederland naar Benin. Aan de hand van drie korte video's, verwerkingsvragen en diverse aanvullende lesactiviteiten.

Het lespakket:

- ✓ vraagt amper voorbereiding
- ✓ past bij de kerndoelen van wereldoriëntatie
- ✓ is geschikt voor onder- en bovenbouw
- ✓ biedt leuke extra's zoals een proefje, stellingen en spelletjes

GAIN Hulp die aankomt. Hoop die blijft.

Scan de QR-code of surf naar duikinhetwater.nl. Daar vind je het gratis pakket én meer informatie.

Van 4 tot 9 maart bezoekt Don Ceder Israël en de Palestijnse gebieden. Hij deelt ervaringen, ontmoetingen en politieke denkrichtingen die hij deze reis heeft opgedaan.

“Gesprek situatie Midden Oosten wordt hier naïef gevoerd”

De dag na aankomst in Israël bezoek ik Jeruzalem. De sabbat begint en ook het vrijdagavondgebed voor moslims. Op elke straathoek hangen posters met daarop foto's van de gegijzelden. Het is rustig in de normaal zo bruisende binnenstad.

Bij de Klaagmuur dansen en zingen groepen mannen, vrouwen en kinderen over de goedheid van Hashem (de Naam). Indrukwekkend: deze treurende stad, waar de spanning in de lucht hangt, brengt het op om massaal vreugdevol te zijn.

Op de tweede dag spreek ik Munther Isaac, een Palestijnse christen en voorganger van de Evangelical Lutheran Christmas Church in Bethlehem. In Gaza lijdt de christelijke gemeenschap hongersnood, is de laatste boodschap die hem heeft bereikt. De Israëlische tegenreactie is buitensporig, stelt Isaac. Hij vreest dat er na de oorlog nauwelijks een christelijke gemeenschap in Gaza overblijft.

Aan de rand van Bethlehem word ik opgewacht door Amir. Geboren en getogen in een vluchtelingenkamp, spuwde hij online haat naar Joden. Tot hij in discussie raakte met een Israëliër. Langzaam ontstond er een vriendschap. Met hem bezoek ik vluchtelingenkampen Aida, Dheisheh en Beit Jebrin camp.

Zorgen over noodhulp

Een dag later luister ik naar de verhalen van hulpverleners over de verschrikkingen van de aanslag op 7 oktober. Samen met 21 christelijke parlementariërs uit verschillende nationale parlementen en de EU, bezoek ik de kibboets Kfar Aza. Zeker 62 inwoners werden hier door Hamas afgeslacht. In de huizen zijn

de kogelgaten in het plafond en muren te zien. Stil en onder de indruk vertrekken we richting het noorden, naar de Binyomin regio.

Die avond spreekt oud-minister van Buitenlandse Zaken Eli Cohen ons toe. Er worden kritische vragen gesteld over de noodhulp in Gaza. Het probleem is de distributie, die via UNRWA en Hamas plaatsvindt, aldus Cohen: Hamas brengt de goederen niet naar de bevolking, maar naar de eigen locaties.

Kritiek op rol Iran

Tijdens een geopolitieke briefing de volgende dag, beantwoordt de Israëlische minister van Diaspora, Amichai Chikli, onze vragen: over de dreigende inval in Rafah, de humanitaire situatie in Gaza en de situatie rond de gegijzelden in Gaza.

Duidelijk wordt dat via de Moslimbroederschap en Iran, door het inzetten van proxies Hamas, Hezbollah en de Houthi's, de onrust in de regio wordt aangewakkerd. We sluiten de reis af met het tekenen van een resolutie waarin we door Iran gesponsord staatterrorisme veroordelen en een poging doen om Iraanse Revolutionaire Garde op de terroristenlijst te krijgen.

Hoop op vredebestrijders

Terugkijkend op mijn bezoek aan Israël, besef ik hoe complex de situatie in het Midden-Oosten is en hoe naïef het gesprek hierover in Nederland wordt gevoerd. Naast Israël en de Palestijnse gebieden, zijn er veel actoren betrokken bij dit conflict waar ook geopolitieke spanningen en ontwikkelingen invloed op hebben.

Het doel van de oorlog is duidelijk: de gegijzelden terughalen en Hamas uitschakelen. De prijs is erg hoog: duizenden burgerslachtoffers, een humanitaire crisis en afnemend internationaal draagvlak. Er moet zo snel mogelijk een humanitair staakt-het-vuren komen. Ook pleit ik voor onafhankelijk toezicht op de distributie van noodhulp aan Gaza.

Wie mij hoop geven, zijn de Israëlische en Palestijnse gemeenschapsleiders en vredebestrijders. Een paar van hen heb ik tijdens de reis ontmoet. Ik hoop dat we de moed hebben om nadrukkelijk achter hen te gaan staan. Misschien maken we dan de dag mee waarop er vrede komt in het Midden-Oosten.

“Wie mij hoop geven, zijn de Israëlische en Palestijnse gemeenschapsleiders en vredebestrijders.”

Levenslessen van Groen van Prinsterer

door Gertjan Schutte & Hilde van Leenen

Veel mensen kennen wel een school of staat die naar Groen van Prinsterer is vernoemd, maar niet iedereen is bekend met zijn denkbeelden. Daarom werkt biograaf Gertjan Schutte nu aan het schrijven van de Groenbiografie. Voor de afronding van dit boek is nog een bedrag nodig van 50.000 euro.

Alhoewel Groen twee eeuwen geleden leefde, van 1801 tot 1876, spreekt zijn leven ook vandaag nog tot de verbeelding! Indertijd was hij een formidabele politicus die iedereen voorhield dat niet eendracht, maar meningsverschil de kern van politiek is.

Groen kwam in beweging voor christelijk onderwijs, afschaffing van slavernij en

monumentaal erfgoed. Samen met zijn vrouw Betty verzette hij veel liefdadigheids-werk. Zijn sterke overtuigingen waren geworteld in zijn geloof. Hij vond het van levensbelang dat de overheid burgers vrijliet om zelf het leven vorm te geven. Uit die combinatie van gelovige overtuiging en het belang van vrijheid en respect kan iedereen, christen of niet, goede lessen leren.

Steunt u het maken van de Groenbiografie?

Ontdek de visionaire ziel van Groen van Prinsterer en de invloed van zijn ideeën in de samenleving tot op de dag van vandaag. De biografie die de geschiedenis tot leven wekt en harten raakt. Maak het afrondende onderzoek en de uitgave mogelijk én ontvang als eerste een exemplaar. Doneer nu

- € 50 en ontvang als dank een boekje met de mooiste citaten van Groen;
- € 100 en ontvang de Groenbiografie;
- € 150 en ontvang zowel het citatenboekje als een gesigneerd exemplaar van de Groenbiografie.

Steun de Groenbiografie en bestel een exemplaar op www.groenbiografie.nl of scan de QR-code!

Verkiezingen Europa

waar is de ChristenUnie?

16 mei Europees Verkiezingsdebat
– Huis van de Provincie Hilversum

17-20 mei Opwekking – Biddinghuizen

20 mei Fiets Elfstedentocht Friesland

21 mei tot 4 juni Provincietour
(kijk op de website voor de datum dat we in jouw provincie zijn)

22 mei Politiek café – Dokkum

23 mei Havendebat Europa – Rotterdam

24 mei Verkiezingsdebat Noord Nederland – Emmen

28 mei ND Europees Verkiezingsdebat – Ede

29 mei Veilig Europa (Wetenschappelijk instituut)
– Amersfoort

30 mei Regio-EU Verkiezingsdebat – Amersfoort

Iedere week op vrijdag ChristenUnie: Dit was de week (op Youtube)

Ga naar christenunie.nl/campagne voor de actuele agenda

AGENDA ALGEMEEN

29 mei Symposium 'Europa en veiligheid'

6 juni Europese Verkiezingen in Nederland

21-23 augustus Summerschool 'Groen in de zomer
– christelijke politiek in een tijd van
'ongeloof en revolutie'

23 november Congres ChristenUnie

“Armenië is mijn alles” FICDD ambassadeur

Wist je dat de ChristenUnie zich niet alleen bezighoudt met nationale politiek, maar ook een belangrijke rol speelt op internationaal niveau? Onder de internationale tak, FICDD (Foundation for International Christian Democratic Development), zet de ChristenUnie zich in voor politieke partijen en groepen die vanuit een christelijk-sociaal gedachtegoed politiek willen bedrijven. Door middel van training en ondersteuning dragen ze bij aan de ontwikkeling van democratische rechtsstaten, vooral in Oost-Europa, het Midden-Oosten en Noord-Afrika, waaronder Armenië. In Armenië speelt een heftig conflict, ongeveer 100.000 mensen zijn gevlucht vanwege pogingen van Azerbeidzjan om het christelijke erfgoed in Nagorno-Karabach te vernietigen. Te midden van deze benarde situatie speelt de FICDD een cruciale rol, onder andere door jongeren te trainen over de rechtsstaat. Onlangs heeft Hepke Deelstra, coördinator van FICDD, de Armeense ambassadeur, Viktor Biyagov, geïnterviewd.

Viktor Blyagov (1972), ambassadeur Armenië

Wat maakt Armenië voor jou bijzonder?

Het antwoord op deze vraag is zo eenvoudig als wanneer je wordt gevraagd wat thuis voor jou bijzonder maakt. Armenië is mijn alles. Het is niet alleen een prachtig land vol leven en schoonheid, maar het heeft ook een unieke sfeer en charme. Of je er nu voor een bezoekje bent of je hele leven hebt gewoond, je voelt je er altijd thuis.

Wat kunnen Nederlanders leren van Armenië?

Ik denk eigenlijk dat we allemaal iets van elkaar kunnen leren. Want als we blijven leren en groeien, worden we allemaal beter. Maar er is één ding dat ik echt mis hier in Nederland, en dat is de Armeense keuken. Ik denk dat Nederlanders er veel plezier aan zouden beleven als deze wat bekender zou worden in Nederland.

Armenië staat in Nederland bekend als een land met een goed ontwikkelde democratie en een goed functionerende rechtsstaat. Zie je enig gevaar voor de democratische rechtsorde in jouw land?

Democratie in Armenië heeft vaak te maken gehad met problemen van buitenaf, zoals

agressie van andere landen. In moeilijke tijden twijfelen mensen soms of democratie wel genoeg veiligheid biedt. Maar hier in Armenië laten we zien dat democratie ons land juist onafhankelijk en sterk maakt. Voor Armenië is democratie de enige weg vooruit. Het is de keuze van ons volk, ondanks alle moeilijkheden die we tegenkomen.

Wordt de vrijheid van godsdienst bedreigd in de Kaukasus? Zo ja, wat zijn de oorzaken?

Armenië staat sterk voor vrijheid van godsdienst, ondanks uitdagingen die daarmee gepaard gaan. Het land herbergt belangrijke religieuze minderheden. Maar, na recente conflicten in Nagorno-Karabach, is het Armeense religieuze erfgoed daar bedreigd door vandalisme en geschiedvervalsing. Dit moet publiekelijk veroordeeld worden, om onrechtvaardigheid aan te kaarten en steun te bieden aan religieuze vrijheid.

Welke steun kan de ChristenUnie als politieke partij aan Armenië bieden?

De ChristenUnie heeft vaak gesproken over de problemen waarmee Armenië te maken heeft. Ze hebben herhaaldelijk opgeroepen tot

“Voor Armenië is democratie de enige weg vooruit”

veroordeling van de agressie van Azerbeidzjan tegen Armenië en Nagorno-Karabach. En daarvoor dank. Het is erg belangrijk om snel en effectief te handelen. Ik hoop dat de ChristenUnie zal blijven praten over de zorgen over de agressieve taal en dreigingen van geweld door de leiders van Azerbeidzjan.

Waarom is het belangrijk om Armenië nu te helpen?

De voortdurende agressie en bezetting door Azerbeidzjan van Armeens grondgebied bedreigen de democratie van Armenië en maken het moeilijk voor de regering om vrede en veiligheid te brengen in de Zuidelijke Kaukasus. Ondanks vele waarschuwingen en internationale veroordelingen, konden we niet voorkomen dat Armeniërs uit Nagorno-Karabach werden verdreven. Armenië heeft de wereld herhaaldelijk opgeroepen om echte actie te ondernemen in plaats van alleen maar de agressie van Azerbeidzjan te veroordelen. In 2022 werden meer dan 100.000 mensen bedreigd met hongersnood toen Azerbeidzjan de Lachin Corridor afsloot, maar er werd weinig gedaan. In 2023 viel het Azerbeidzjaanse leger Nagorno-Karabach aan, zonder dat de vredeshandhavers de Armeense bevolking beschermden. Dit leidde

tot een massale vlucht van Armeniërs uit de regio. Je hebt misschien schokkende beelden gezien van families die alles achterlaten en vluchten.

Hoe kan FICDD (de stichting voor Christen-Democratische Ontwikkeling) Armenië steunen?

De FICDD steunt de Armenian Missionary Association of America (AMAA) in hun inzet om 10 studenten uit verschillende achtergronden op te leiden over democratie en democratische waarden. Dit is belangrijk omdat het helpt om de democratische instellingen van Armenië te versterken en de toekomst van het land te vormen.

Waar hoop je op voor Armenië?

Ik hoop op blijvende vrede, stabiliteit en welvaart voor Armenië en de grotere regio.

Welke vraag of opmerking heb je voor ChristenUnie en/of FICDD (ChristenUnie Internationaal)?

Ik wil jullie bedanken voor het harde werk en de toewijding. Het wordt erkend en zeer gewaardeerd, niet alleen in Nederland, maar ook in Armenië.

LIED VAN DE VRIJHEID

Een godsgeschenk, ons in de hand gelegd,
is vrijheid, kostbaar zaaigoed, maar geen recht.
Bewaard, gekoesterd en weer doorgegeven,
zo vindt het zaad de ruimte van het leven.

Want vrijheid is
geen wildernis,
geen vrijplaats voor geweld,
maar zaad en woord,
gezaaid, gehoord,
een vruchtbaar, open veld.

Die vrijheid vraagt van ons gehoorzaamheid,
niet aan een leider, macht of majesteit,
maar aan de bron, het hart van ons geweten,
de stem van God, de moeder van het leven.

In vrijheid klinkt
een lied dat zingt
van wederzijds respect
voor wie je bent,
gezien, gekend
als vrouw, als man, als mens.

René van Loenen

lied gebaseerd op de twee
pijlers van vrijheid in de ogen
van Dietrich Bonhoeffer:
verantwoordelijkheid en
gehoorzaamheid

ChristenUnie

christenunie.nl/europa